

י"ב תמוז תשפ"ה
08 ביולי 2025

"אין רואים את הרוח, אבל היא הנוהגת את הספינה" (ח.נ. ביאליק)

לכבוד
מנהלי מחוזות כללים
מנהלי חברה ונוער במחוזות
ממוני חינוך חברתי קהילתי
מפמ"רים

הנדון: פניה למוסדות להצטרפות לתוכנית "מכינה לחיים" מכינת יב' - חלוצים 2

מכילות י"ב בבתי הספר העל יסודיים בשנה"ל תשפ"ו - "שורשי עמ"י"

רציונל התוכנית:

- לצייד את בוגרי מערכת החינוך בארגז כלים משמעותי שיאפשר להם התמודדות מיטבית עם משימות החיים העומדות בפניהם.
- להעניק לבוגרי מערכת החינוך סל גדוש של ערכים שיסייעו בידם לעצב את תפיסת עולמם והמשך דרכם בשירות משמעותי ובתרומתם למדינת ישראל.
- לחזק את החוסן האישי והקהילתי של בני הנוער עקב אירועי 7.10 ומלחמת "חרבות ברזל"
- לטפח שותפות תלמידים, אוטונומיה, עידוד יזמות, יכולת לתכנן ולבצע ולקחת אחריות.

בשנה"ל תשפ"ה יצאנו למהלך חינוכי פורץ דרך: הפעלת מודל בתי ספר חלוצים למכינת י"ב. במסגרת התכנית למדנו מהניסיון של מוסדות חינוך שהפעילו מכינת י"ב – על המודלים שפועלים בשדה החינוכי, הובלת פדגוגיה חדשנית, מבנה ארגוני תומך תהליך והזדמנויות ואתגרים במימוש התכנית. זהו תהליך שמתאפיין בלמידה מהשדה החינוכי והמתרחש בו והכללה גמישה ומותאמת של למידה זו לכלל המערכת בציר הזמן (bottom up).

- את תוצרי הלמידה של בתי ספר החלוצים ניתן למצוא בפורטל מרחב פדגוגי-מכינה לחיים.
- תקופת מלחמת 'חרבות ברזל' ומבצע 'עם כלביא' משפיעים על בוגרי מערכת החינוך ומדגישים את חשיבותה של תכנית זו שמקדמת חוסן אישי, קבוצתי ולאומי לקראת יציאה לשירות

רח' הנביאים 31 בניין ארלדן, ירושלים 9100201 * טלפון: 073-3934923 פקס: 073-3935009

אתר המשרד: <http://edu.gov.il> * אתר המינהל: <http://noar.education.gov.il>

דוא"ל: shoshishp@education.gov.il - ronitda@education.gov.il - malkaai@education.gov.il

شارع هانقثيم 31, اورشليم-القدس; هاتف 9510321 فاكس 073-3934923 | www.edu.gov.il 073-3935009

מסמך זה עלול להכיל מידע המוגן לפי חוק הגנת הפרטיות – מוסרו שלא כדין עובר עבירה

משמעותי בצה"ל ובשירות הלאומי אזרחי ומעגל החיים. כמו כן התכנית עוסקת בזהות ושייכות, אהבת הארץ ועידוד לאזרחות פעילה ותורמת למדינה ישראל.

התוכנית מאפשרת לתלמידי כיתה י"ב מרחב התנסות ומשמעות במהלך שנת הלימודים במערכת החינוך. בית הספר, בעידוד המשרד, יוביל ליצירת מסגרת להקניה, פיתוח והעצמה של יכולות חברתיות, קוגניטיביות, רגשיות ומעשיות שונות ומגוונות, תוך שיתוף פעולה של גורמים שונים בצוות בית הספר לטובת יצירת מסגרת עשירה ורב-תחומית, לימודית וחברתית, בתוך בית ספר ובשדה, תוך שיתוף התלמידים בתכנון, ביצירת "מרחב לניהול עצמי" ובקבלת אחריות כפי שמוכר בעולם מסגרות ההמשך טרום שירות צבאי.

לקראת תשפ"ו במסגרת מדיניות משרד החינוך "תוכנית שורשים" שר החינוך יואב קיש ומנכ"ל משרד החינוך מאיר שמעוני נושא מכינת י"ב קיבל תיעדוף בתת סל בגפ"ן מורשת וזהות יהודית בחברה היהודית, ובגפ"ן חברה ערבית, והוא חלק מ-4% בקבוע בגפ"ן. כמו כן ראש אכ"א, חיל חינוך, ומשרד הביטחון האגף הביטחוני חברתי, הקצו סל משאבים ותכניות ייעודי למוסדות שמצטרפים למהלך במסגרת "השנה ה-12" מצ"ב בנספח. נעודד את המכינות להשתמש בסל ייעודי זה.

אופן הפעלת התוכנית:

התוכנית מיועדת לכיתות י"ב וניתן להפעיל אותה על פי עקרונות הגמישות הפדגוגית הניהולית (מע' גפ"ן) באחד מהמודלים הבאים:

- **מודל חודש ומעלה בכיתה י"ב:** תהליך מרוכז וממוקד שמתקיים במהלך חודש אחד, או כסדרות שבועיות. הלמידה מתקיימת בבית הספר ומחוצה לו.
- **מודל בית ספרי גמיש:** סימון משבצת זמן אפקטיבית, של שעות או ימים קבועים במערכת, בכיתה י"א ובכיתה י"ב.
- **מודל "הסיירת":** גיבוש סיירת תלמידים נבחרת (לפחות 25% מכלל השכבה) שמביעה נכונות ומחויבות לתהליך ולוקחת בו חלק פעיל או בכל מודל אחר שמתאים לבית הספר ואשר יקבל את אישור הגורם המקצועי במחוז.

א. אוכלוסיית היעד:

בתי ספר בחטיבות העליונות אשר יובילו מכינות י"ב בשנת תשפ"ו.
בכל מחוז- ממונה חח"ק בשיתוף מפקח כולל- יבחרו 25 מוסדות: 12-ממלכתי, 8-חמ"ד, 5- ערבי, (במחוזות בהם יש דרוזים -2 ערבי 3-דרוזי) תינתן הקצאה נפרדת למחוז החרדי.

- במידה ולא יימצאו במחוז מוסדות חינוך לפי המפתח הנ"ל, ניתן יהיה ליצור מפתח מותאם למחוז באישור המטה. (רשימת ממוני חח"ק בהמשך הקובץ)
- בתהליך הבחירה המחוזי יש לשלב בתי ספר הפועלים במסגרת רשתות החינוך המקדמות את התוכנית.
- בתהליך הבחירה המחוזי, מתוך 25 בתי הספר, יש לשלב שישה (6) מוסדות עיתרי עולים וכן מוסדות המשלבים תלמידים בעלי צרכים מיוחדים (3 ממלכתי ו-3 חמ"ד).
- תעשה התאמה למגזרים השונים.

ב. תנאי סף:

על בתי הספר עבורם מוגשת הבקשה לעמוד בכל תנאי סף אלה:

1. הגשת תוכנית בית ספרית לממונה חינוך חברתי במחוז עם מתווה תוכנית "מכינה לחיים" וקבלת אישורו. [פורטל הגשת התוכנית](#)
2. מינוי מוביל תוכנית "מכינה לחיים" בבית הספר. לצורך עבודתו ניתן להקצות שעות בודדות מסל הגפ"ן או ממקור תקציבי אחר (בין 3 ל-5 שעות, על פי שיקול דעת מנהל בית הספר)
3. במסגרת תוכנית "מכינה לחיים" יתקיימו בין 7-10 מפגשים (30 שעות לכל הפחות) לתלמידים בהתאם ללוח הזמנים של בית הספר, לקבוצה אחת של לפחות 15 תלמידים בכיתות י"ב. התוכן יבחר מתוך סל תכנים מוצע, ויתקיימו מפגשים פיזיים בתוך המוסד ומחוצה לו, והכל בהתאם להנחיות ביטחון ובטיחות.
4. יישום 'תוכנית ליבה לשעת המחנך' והטמעתה בקרב המחנכים (עפ"י חוזר מנכ"ל 2009 בנושא חינוך חברתי).
5. התלמידים משתתפים בעיצוב תכני המכינה.
6. ביה"ס והבעלות מאגמים משאבים לקידום החינוך הקהילתי בבית הספר. ביה"ס מחזק שותפויות עם גורמי הקהילה והרשות/רשת ומנגנוניהם והנ"ל מקיימים שת"פ עם בית הספר.
7. בעלי התפקידים בצוות החינוך החברתי: רכז החינוך החברתי, רכז מערכות חברתית, מנחה מועצת תלמידים, רכז הטיולים ומורה השל"ח לוקחים חלק בתוכניות של פיתוח מקצועי שוטף בהתאם להנחיות המינהל.
8. השתתפות מוביל המכינה בביה"ס במפגש ארצי ומפגש מחוזי.

פרופיל מוביל תוכנית "מכינת י"ב - מכינה לחיים"

רח' הנביאים 31 בניין ארלדן, ירושלים 9100201 * טלפון: 073-3934923 פקס: 073-3935009

אתר המשרד: <http://edu.gov.il> * אתר המינהל: <http://noar.education.gov.il>

דוא"ל: shoshishp@education.gov.il - ronitda@education.gov.il - malkaai@education.gov.il

شارع هانقشيم 31, اورشليم-القدس; هاتف 9510321 فاكس 073-3934923 | www.edu.gov.il

מסמך זה עלול להכיל מידע המוגן לפי חוק הגנת הפרטיות – מוסרו שלא כדין עובר עבירה

מוביל התוכנית ישתתף ב-2 מפגשים:

1. **מפגש ארצי** שיתקיים בתאריך כ"ד בטבת תשפ"ו, 13.1.2026 בסמינר שיין, קפלן 42 פתח תקווה.
2. מפגש מחוזי באחריות הממונה המחוזי. פרטים לגבי מועד המפגש המחוזי יימסרו בהקדם על ידי ממונות חח"ק במחוזות.

ג. מודל התקצוב

כל מוסד בתוכנית יקבל שני ימי אוטובוס ו-שני מאבטחים /או/ שני מדריכים דרך הספק "מסע ישראלי". התוכנית צריכה לפעול בהתאם להנחיות חדר מצב והלשכה לתיאום טיולים. **על הפעילות להתקיים באזור הצפון-גליל עליון גליל תחתון עמק הירדן והגולן.**

תקצוב זה נועד לעודד הרחבת הפעילות הקיימת והמתקצבת ואינו מחליף תקצוב קיים במוסדות והוא מיועד לשנה זו בלבד. **מימוש התקציב עד ל-15 בדצמבר 2025 כה' כסליו תשפ"ו.**

(לפרטים נוספים אודות התקצוב – יש לפנות לממונה חח"ק במחוז)

- ימי האוטובוס מיועדים לפעילות חינוכית בנושא : מורשת, זהות, ציונות, שייכות והתנדבות. הרשמה להתנדבות דרך מוקד לצפון באהבה, ולכל פעילות אחרת דרך ממונה חח"ק במחוז.

עלות התקצוב הינה עבור אוטובוס ל 12 שעות. לא כולל לינה!

- מוסדות במחוז צפון והתיישבותי שנכללים במתווה "רוח צפונית" (עד קו 13 ק"מ) לא יכללו בהקצאה זו.

- מוסדות שלא נצלו את תקציב ההסעות בבתי ספר חלוצים בשנת תשפ"ה יוכלו לממש את התקציב עד דצמבר 2025 לשכבה י"ב בתשפ"ו.

בחירת בתי הספר באחריות ממונה חח"ק במחוז ובשנת"פ פיקוח כולל.

המחוז ירשום את בתי הספר הנבחרים בקישור המצורף.

מוסדות שהשתתפו בפעילות חלוצים בתשפ"ו – יוכלו להפעיל את התוכנית בכלל ערוצי הפעולה למעט משאב ההקצאה של האוטובוסים הללו- יוכלו להזמין יום דרך "לצפון באהבה" התנדבות שאר התשתיות גפ"ן וסל פעילות משרד הביטחון בהתאם למכסות.

לוח"ז

עד תאריך : כ"א אלול תשפ"ו 14.9.2025 איתור בתי הספר ע"י המחוזות.

שליחת תכנית העבודה הבית ספרית כולל תמונות עד י"א כסליו תשפ"ו 1.12.2025

מצ"ב קישור לפורמט המצורף

צוות מוביל משרדי:

מטה: גור רוזנבלט, מנהל מינהל חברה ונוער
שושי שפיגל – ממונה ארצית חינוך חברתי קהילתי ח"ן וחמ"ד
אינה זלצמן, סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי
ד"ר טלי יניב, יו"ר המזכירות הפדגוגית
אלה מוזס, מנהלת אגף א' חינוך על-יסודי, מינהל פדגוגי
בועז קולומבוס מפ"א עי"ס חמ"ד
עידית רובין, – ממונה בקרה ומעקב פדגוגי, המזכירות הפדגוגית
מיכל רלוי, ממונה עבודות הגמר והערכה חלופית, אגף על-יסודי, מינהל פדגוגי.
טירה עמרסי מנהלת אגף קליטת תלמידים עולים.
תמי אומנסקי מנהלת אגף א' חינוך מיוחד.
חגית ארי - עם מפקחת ארצית אגף חינוך מיוחד
גל איובי, ממונה הכנה לצה"ל.
איציק אלימלך, מדריך ארצי חינוך חברתי קהילתי.
מור נכרמלי –ממונה חח"ק חירום
גלעד ארליך-לשכת מנכ"ל
מובילי רשתות חינוך.
גאל ספדי

ממונות חינוך חברתי קהילתי במחוזות:

דבורה בן ששון - ממונה מחוז צפון dvorabe@education.gov.il
פטין ביראני - ממונה מחוז חיפה fateenbe@education.gov.il
בטי דנון – מנהלת מרכז הדרכה מחוז חיפה bettyda@education.gov.il
אילנית אביב שפרוט - מחוז מרכז ilanitaviv@gmail.com
ורד פינקלשטיין - מחוז תל אביב veredfi@education.gov.il
בת אל רויטל אליה סויסה - מחוז דרום bateles@education.gov.il
מיכל יצחקי - מחוז ירושלים michalyi@education.gov.il
טלי מרום – מחוז התיישבותי maromtali@gmail.com
עלי הייכל - חברה ערבית aliha@education.gov.il

רח' הנביאים 31 בניין ארלדן, ירושלים 9100201 * טלפון: 073-3934923 פקס: 073-3935009

אתר המשרד: <http://edu.gov.il> * אתר המינהל: <http://noar.education.gov.il>

דוא"ל: shoshishp@education.gov.il - ronitda@education.gov.il - malkaai@education.gov.il
شارع هانقشيم 31, اورشليم-القدس; 9510321 هاتف 073-3934923 فاكس 073-3935009 | www.edu.gov.il

מסמך זה עלול להכיל מידע המוגן לפי חוק הגנת הפרטיות – מוסרו שלא כדין עובר עבירה

תהילה עמר ממונה ח"ח ק חברה ערבית

יהודית ליבוביץ - מחוז חרדי yhuditl@education.gov.il

שותפים סל הכנה לשירות משמעותי

צה"ל - צוות אכ"א - תומכ"א

אלוף דדו בר כליפא, ראש אגף כוח אדם בצה"ל

תת אלוף שי טייב רח"ט חתומכ"א

סגן אלוף שוש גזיאל ראש ענף תיכנון ומחקר.

צוות מוביל צה"ל חיל חינוך:

תא"ל סמואל בומנדיל קצין חינוך ראשי.

מפקדת יחידת ההכנה לצה"ל-סא"ל נטע שמואל

מפקדת יחידת הגדנ"ע -סא"ל ניצן פאר

צוות מוביל האגף הביטחוני חברתי משרד הביטחון:

דליה ינקו מנהלת האגף הביטחוני חברתי

יאיר בן שלום – סגן ר. האגף ור. היח' להכנה לצה"ל וגדנ"ע

אודי דרור – ר' החטיבה לגיוס למסלולים ייחודיים

מנהלי המרחבים ביח' ההכנה לצה"ל וגדנ"ע:

אילנית לאור – מרחב צפון (חדרה וצפונה) hlmzafon@gmail.com

מיכל עקיבא – מרחב מרכז (דרומית לחדרה עד גדרה וירושלים) hachanamerkaz@gmail.com

משה נגר – מרחב דרום (דרומית לגרה עד אילת) hmdarom@gmail.com

צוות שלטון מקומי:

גב' מיכל מנקס, סמנכ"לית חינוך, רווחה וחברה, מרכז השלטון המקומי

גב' הדר אליהו, מנהלת מחלקת צעירים ונוער במרכז השלטון המקומי

גב' שלי קרן, יו"ר איגוד אגפי חינוך ברשויות המקומיות ומנהלת אגף חינוך במועצה אזורית גזר

גב' לירון כרמלי, מנהלת אגף חינוך, רווחה וצעירים במרכז השלטון האזורי

המזכירות הפדגוגית
למידה מצמיחה אדם

מינהל
חברה
ונוער

נספח מורחב – סילבוס "מכינה לחיים"

אתגרי המאה ה-21 מזמנים לפתחם של תלמידינו מצבים חדשים שמצריכים מענה והכנה של בני הנוער ליציאה מ'חממת' הבית, המשפחה, הקהילה והמוסד החינוכי לקראת השירות בצבא והחיים האזרחיים.

מטרות התכנית:

1. לצייד את בוגר מערכת החינוך בארגז כלים משמעותי שיאפשר לו התמודדו מיטבית עם משימות החיים העומדות בפניו.

רח' הנביאים 31 בניין ארלדן, ירושלים 9100201 * טלפון: 073-3934923 פקס: 073-3935009

אתר המשרד: <http://edu.gov.il> * אתר המינהל: <http://noar.education.gov.il>

דוא"ל: malkaai@education.gov.il - ronitda@education.gov.il - shoshishp@education.gov.il

شارع هانقيثيم 31, اورشليم-القدس; هاتف 9510321 073-3934923 فاكس 073-3935009 | www.edu.gov.il

מסמך זה עלול להכיל מידע המוגן לפי חוק הגנת הפרטיות – מוסרו שלא כדין עובר עבירה

2. להעניק לבוגר מערכת החינוך סל גדוש של ערכים שיסייעו לו לעצב את תפיסת עולמו והמשך דרכו. תוכנית "מכינה לחיים" שמה דגש על היבטים חינוכיים מוסדיים המשפיעים על עיצוב דמות הבוגר ועל פיתוח שגרות ארגונית בית ספריות המתמקדות בקידום האתגר החינוכי וגיוס מעגל רחב של שותפים לקידום הנושא. התכנית מתמקדת בהיבטים רגשיים- קוגניטיביים ובהיבטים מעשיים.

שותפים לתכנון ובניית התכנית הבית ספרית:

מתכלל/ת: רכז/ת מכינה בית ספרי
בבית"ס: מנהל/ת ביה"ס, רכז/ת חברתית, רכז/ת שכבת י"ב, יועץ/ת השכלה, מחנכי י"ב, מורים מתחומי הדעת השונים, נציגות תלמידים משכבת י"ב ונציגות הורים.
מחוץ לבית"ס: רשות מקומית- אגף החינוך ונוער. ארגוני חברה אזרחית.

תכנים מוצעים (לכל יחידה תשלח ערכת חינוכית רלוונטית דיגיטלית)

- זהות ישראלית עכשווית בקולנוע, באומנות, במוזיקה
- תהליך קבלת החלטות ופתרון בעיות
- העצמה אישית ובניית חוסן נפשי- כלים להתמודדות עם מצבי חיים משתנים
- עיצוב זהות ופעילות בבית הספר ובשדה לחיזוק השייכות.
- פיתוח מיומנויות ומסוגלות עצמית
- זוגיות ויחסים בינאישיים (זוגיות בריאה ותמרורי אזהרה)
- מניעת התמכרויות: אלכוהול וסמים
- הכנה לשירות משמעותי צבאי ולאומי
- חשיפה למסגרות המשך, כגון: מכינות ועבודה אקדמית
- נהיגה בטוחה
- חינוך פיננסי: ניהול תקציב, ניהול חשבון בנק, חסכונות וכו'. (בתיאום מפמ"ר מדעי החברה)
- עולם העבודה: הכוון תעסוקתי, ראינות וכתביבת קורות חיים
- הכנה ללימודים אקדמיים (בתיאום עם אגף אקדמיזציה, המזכירות הפדגוגית)
- ציונות וחלוציות, היסטוריה של עם ישראל, ספרות עברית, חקלאות מעשית, תנ"ך ומורשות, אזרחות פעילה
- בריאות: אורח חיים בריא (תזונה נכונה, בריאות גופנית ונפשית)
- התנדבות ותרומה לקהילה
- מיומנויות נדרשות לבוגרים במאה ה-21
- ידיעת הארץ והכרות עם החברה הישראלית

מתווה הטמעה בבית הספר

רח' הנביאים 31 בניין ארלדן, ירושלים 9100201 * טלפון: 073-3934923 פקס: 073-3935009

אתר המשרד: <http://edu.gov.il> * אתר המינהל: <http://noar.education.gov.il>

דוא"ל: shoshishp@education.gov.il - ronitda@education.gov.il - malkaai@education.gov.il

شارع هانقشليم 31, اورشليم-القدس; هاتف 9510321 فاكس 073-3934923 | www.edu.gov.il | 073-3935009

מסמך זה עלול להכיל מידע המוגן לפי חוק הגנת הפרטיות – מוסרו שלא כדין עובר עבירה

1. הקמת צוות מוביל בית ספרי (מנהל/ת ביה"ס, רכז/ת שכבה, יועץ/ת מחנכי שכבת י"ב, רכז/ת ח"ח ומורים מתחומי הדעת השונים)
2. מינוי מוביל/ת "מכינה לחיים" (המובילים ישתתפו בהשתלמות מטה בה יקבלו כלים להטמעת התוכנית בבית הספר)
3. איתור צרכים ובחירת תכנים: קבוצות מיקוד של תלמידים, שיתוף הורים.
4. בניית תכנית בית ספרית (מסגרת זמן ולו"ז למפגשים)

סל הכנה לצה"ל מורחב למכינות י"ב בתשפ"ו בהובלת חיל חינוך – הכלים המומלצים אשר הותאמו לעת הזו בדגש על מכינה לחיים.

**ההרשמה באפליקציה באחריות המוסד החינוכי, המכסות מוגבלות ותנתן עדיפות לבתי ספר עפ"י מודל המפתחות. כל הקודם זוכה.

1. "קו ראשון" - ביקורי בסיסי צה"ל, השתתפות במרוצי צה"ל, השתתפות בטקסי השבעה כללי: הזדמנות עבור המלש"ב להכיר מקרוב ולהיחשף לצה"ל, בסיוורים ניתן יהיה להכיר יחידות שונות, לשוחח על האתגרים הצפויים להם בשנה הראשונה בצה"ל ולפגוש מפקדים מחזית הלחימה. חשוב לציין כי הסיוורים יתקיימו בבסיסים שניתן לראות בהם לוחמים ותומכ"ל. אנו ממליצים לשלב את הביקור באחד מבסיסי צה"ל המהלך טיול שנתי.
 - אופן הזמנה: בסוף אוגוסט ישלח אליהם קישור לממשק הזמנות מסודר.
 - הערות: הובלה ומזון ע"ח בתי הספר.
 - חשוב לציין כי ניתן להתאים את הביקור לכל אוכלוסיית יעד
2. "מדברים צבא" - שיח לוחמים, לוחמות ותומכי לחימה שמגיע עד בית הספר או לפעילות אחר הצהריים.
 כללי: שיח בגובה העיניים עם חיילים וחיילות מהשטח מתפקידים שונים בצה"ל בהובלת קצינה. במהלך השיחה החיילים יתנו דגש על השנה הראשונה בשירות - חוויה אותנטית, מעוררת השראה ורלוונטית מאוד לנוער.
 - משך: עד שעה, ניתן להזמין למספר כיתות במקביל

רח' הנביאים 31 בניין ארלדן, ירושלים 9100201 * טלפון: 073-3934923 פקס: 073-3935009

אתר המשרד: <http://edu.gov.il> * אתר המינהל: <http://noar.education.gov.il>

דוא"ל: shoshishp@education.gov.il - ronitda@education.gov.il - malkaai@education.gov.il

شارع هانقشيم 31, اورشليم-القدس; هاتف 9510321 فاكس 073-3934923 | www.edu.gov.il 073-3935009

מסמך זה עלול להכיל מידע המוגן לפי חוק הגנת הפרטיות – מוסרו שלא כדין עובר עבירה

- אופן הזמנה: בסוף אוגוסט ישלח אליהם קישור לממשק הזמנות מסודר.
- תדירות: סוף אוקטובר - אפריל בכל ימות השבוע ובכל שעות היום והערב

3. **"מעבירי הליפיד לנוער"** - מפגש עם דמויות מפתח מהמלחמה
כללי: מפגש מעורר השראה עם מפקדים שנלחמו במלחמת חרבות הברזל, תינתן אפשרות לבחור גם מפקדים ולוחמים פצועי צה"ל. מטרת המפגש לחבר את בני הנוער לסיפורי הקרבות, הגבורה ואומץ הלב של הלוחמים והלוחמות בסדיר ובמילואים – יחד נכתוב את ההיסטוריה. הבחירה לשרת בתפקיד משמעותי בעת הזו תלווה את המפגש.

- משך: עד שעה וחצי ניתן להזמין בשעות הבוקר או הערב
- אופן הזמנה: בסוף אוגוסט ישלח אליהם קישור לממשק הזמנות מסודר.
- הערות: מופעלים לאורך כל ימות השנה בדגש על חודש אוקטובר וחודש אפריל.

4. **"נותנים במה לחששות"** - תיאטרון דילמות
כללי: מפגש חוויתי המשלב תיאטרון דילמות ועיבוד סיטואציות עם חיילים – ליצירת וודאות, יצירת זיקה למשמעות השירות ורכישת וכלים לקראת הגיוס.

- משך: 40 דקות ניתן להפעיל במספר כיתות במקביל
- אופן הזמנה: בסוף אוגוסט ישלח אליהם קישור לממשק הזמנות מסודר.
- תדירות: מופעלים בין אוקטובר - אפריל בימים ב, ג, ד.
- הערות: אין צורך בצידוד מיוחד.

5. **"מסע חצים"** - מסע בין שלושה ימים רחבי הארץ
כללי: פותח מסע ייחודי עבור הנוער בדגש על בתי ספר שלא יוצאים לגדנ"ע.
משך: 3 ימים כולל לינה
אופן ההזנה: בסוף אוגוסט ישלח אליהם קישור לממשק הזמנות מסודר.

סיכום:

עבור בית הספר יעמדו כלל הכלים להכנה לצה"ל, אנו ממליצים על הכלים שנכתבו מעלה.

סל הכנה לצה"ל מורחב למכינות י"ב בתשפ"ו בהובלת האגף הביטחוני חברתי במשרד הביטחון

1. בעקבות לוחמים צפון/דרום

רח' הנביאים 31 בניין ארלדן, ירושלים 9100201 * טלפון: 073-3934923 פקס: 073-3935009

אתר המשרד: <http://edu.gov.il> * אתר המינהל: <http://noar.education.gov.il>

דוא"ל: shoshishp@education.gov.il - ronitda@education.gov.il - malkaai@education.gov.il

شارع هانقشيم 31, اورشليم-القدس; هاتف 9510321 073-3934923 فاكس 073-3935009 | www.edu.gov.il

מסמך זה עלול להכיל מידע המוגן לפי חוק הגנת הפרטיות – מוסרו שלא כדין עובר עבירה

יום סיור שמטרתו חיזוק הזיקה והקשר בין בני הנוער למדינת ישראל תוך הגברת המוכנות הנכונות לשרות קרבי ומשמעותי בצה"ל, לימוד מורשת הקרב ואהבת הארץ בדגש על מלחמת חרבות ברזל.

- אופן הזמנה: קישור למערכת הרשמה שיועבר ע"י מנהלי המרחבים
- תדירות: פעם בשנה, לרוב בתחילת שנה עד נובמבר
- עלות: תאום היום, ההדרכה וההסעים במימון משרד הביטחון

2. סדנא "רגע לפני גיוס"

סדנא ערבית לחיזוק המוכנות לשרות קרבי ומשמעותי בצה"ל. הסדנא עוסקת באתגרים הביטחוניים והחברתיים, חיזוק תחושת מסוגלות, התמודדות עם אכזבות, שרות משמעותי ועוד.

- משך: 5 שיעורים בהנחיית קצינים בכירים פורשי צה"ל
- עיתוי: ספטמבר עד ינואר
- עלות: במימון מלא של משרד הביטחון
- הערה: מפגש פיזי בבית הספר מנחה לכל כיתה

3. סדנא להורים

שיח ערכי ומשתף עם הורי תלמידי י"ב, במטרה לתת להורים מידע וכלים לתמיכה ולווי ילדיהם בתהליך, חשיבות מעורבותם ופחות התערבותם והפגת חששות.

- משך: שעתיים בשעות אחה"צ והערב, בהנחיית קצינים בכירים פורשי צה"ל
- עיתוי: ספטמבר עד דצמבר
- עלות: במימון מלא של משרד הביטחון
- הערה: מפגש פיזי מנחה לכל קבוצה

4. תוכנית דור עתיד

סל כלים ומיומנויות שנועד לחזק בני נוער מפריפריה חברתית וגיאוגרפית.
סל הפעילות מורכב מסדנאות מיומנויות כדוגמת ראיון אישי, עמידה מול קהל ועוד וסדנת ODT לחיזוק תחושת מסוגלות, עבודה בקבוצה ומנהיגות.
לתוכנית יבחרו 70 בתי"ס העונים על הקריטריונים.

- בדיקת זכאות: יש לפנות למנהל מרחב האגף הביטחוני חברתי
- בית ספר שימצא מתאים לתוכנית יתחייב לפעילות החל משכבת י' עד י"ב

נספח – חברה ערבית – מדיניות

רח' הנביאים 31 בניין ארלדן, ירושלים 9100201 * טלפון: 073-3934923 פקס: 073-3935009

אתר המשרד: <http://edu.gov.il> * אתר המינהל: <http://noar.education.gov.il>

דוא"ל: shoshishp@education.gov.il - ronitda@education.gov.il - malkaai@education.gov.il

شارع هانقشليم 31, اورشليم-القدس; هاتف 9510321 073-3934923 فاكس 073-3935009 | www.edu.gov.il

מסמך זה עלול להכיל מידע המוגן לפי חוק הגנת הפרטיות – מוסרו שלא כדין עובר עבירה

רציונל:

"מכינה לחיים" היא תכנית חינוכית חברתית- ערכית - קהילתית שנועדה (לתרום להכנת) להכין את בוגרי מערכת החינוך לתפקוד מוצלח בחייהם העתידיים ולהטמיע בקרב תלמידיה את הידע, המיומנויות והערכים שיהיו נחוצות להם כבוגרים בחייהם החברתיים, האישיים והמקצועיים במאה ה-21 במציאות משתנה ומורכבת במדינה ובעולם. לבני נוער ערבים חסרות הזדמנויות לרכישת כישורים חברתיים שמקורן בהתנסויות עם קבוצת השווים לרכישת מיומנויות רכות וחברתיות כגון: התנסות בקבלת החלטות מושכלת. על כן, עבור דוברי ערבית יש לתת דגש מיוחד להרחבת הכמות והאיכות של מגוון התנסויות חברתיות עם קבוצת השווים ומקורות סמכות לצד פיתוח תחושת שייכות באמצעות דגש על פדגוגיה רלוונטית תרבותית – חיזוק וחקירה של מורשת ערבית וזהות ואזרחות בשילוב פרויקטים קהילתיים.

בתי ספר רוצים להיות רלוונטיים עבור התלמידים שלהם, לא רק בחוויית הלמידה היומיומית אלא גם בכך שהלימודים יכינו את התלמידים לחיים, לשוק העבודה ולאקדמיה. לצד מיומנויות חברתיות ובין אישיות חיזוק הבקאות והשליטה בשפה העברית היא מפתח לשילוב מיטבי של דוברי ערבית בשוק העבודה ובחברה בכלל. אפשרויות והזדמנויות לממש את יכולותיהם ושאפיותיהם האישיות, בתקופת חייהם, בראייה רב-דורית ובהשוואה חברתית, מבוססים על הקשרים החברתיים של יחיד ושל קבוצות בחברה המבוסס על אמון, על נורמות חברתיות ועל רשתות חברתיות. הוא נוצר תוך אינטראקציה בין-אישית והשימוש בו הוא במצבים חברתיים.

על כן בחברה הערבית "מכינה לחיים" הינה תוכנית תהליכית מכינה י' – יב'. היות ותוכנית זו מקורה בכמה מקורות תקצוב להלן הקריטריונים, דרישות התקציב ומימושו:

1. בית הספר הינו "בית ספר כעוגן בקהילה" ושותף ביוזמת "מכינה לחיים" ברשות המקומית.
2. תוכנית מכינה לחיים מתקיימת בהלימה למתווה הארצי וישנה תוכנית חינוכית סדורה בהלימה למתווה ובחתימת רכז חינוך חברתי, מנהל יחידת נוער, ומפקח רשותי עבור שכבת הגיל בהיקף 60 שעות (30 ש' פדגוגיות – חברתיות ו-30 ש' מעורבות חברתית בהתאמה לתוכנית).
3. תוכנית מכינה לחיים קבלה אישור פדגוגי ע"י האגף חברה ערבית ע"י ממונה חח"ק.
4. ישנו מוביל מכינה לחיים שמשותף בהכשרה ארצית/ מחוזית ככל שזו מתקיימת.
5. מפקח רשותי יוודא כי אין כפלי הקצבה בתוכנית..

התקציב ישמש עבור סמינר מרכז או ימי פעילות מרכזים (מרכז אנ"א) סביב נושא: הכנה לאזרחות בחברה הישראלית על פי פירוט במתווה הארצי ובדגש מפגשים בחברה הישראלית, חיזוק שילטון חוק וחיזוק השפה העברית בהתנסויות ולמידה חברתית לאורך כל הסמינר. כמו כן יש לשלב הרצאות עם מודלים לחיקוי.

בס"ד

תוכנית "מכינה לחיים" במחוז החרדי

רח' הנביאים 31 בניין ארלדן, ירושלים 9100201 * טלפון: 073-3934923 פקס: 073-3935009

אתר המשרד: <http://edu.gov.il> * אתר המינהל: <http://noar.education.gov.il>

דוא"ל: shoshishp@education.gov.il - ronitda@education.gov.il - malkaai@education.gov.il

شارع هانقشليم 31, اورشليم-القدس; هاتف 9510321 073-3934923 فاكس 073-3935009 | www.edu.gov.il

מסמך זה עלול להכיל מידע המוגן לפי חוק הגנת הפרטיות – מוסרו שלא כדין עובר עבירה

רציונל:

תוכנית "מכינה לחיים" מיועדת לתלמידי י"ב, בשנת הלימודים האחרונה שלהם בתוך מערכת החינוך. היציאה מחממת המוסד החינוכי אל העולם שבחוץ, מזמנת לפתחם של התלמידים מצבים חדשים שדורשים מענה והכנה. "מכינה לחיים", מכוונת להקניית ידע, מיומנויות וערכים כחלק מעיצוב דמות הבוגר. התוכנית שמה דגש על פיתוח אישי ורגשי מחד, ועל הקניית מיומנויות פרקטיות מאידך, כשבבסיס ההתייחסות נמצאות תחושת השייכות והזהות של התלמידים, והאחריות והמחויבות למילוי תפקידם בחיים.

מטרות:

- לפתח בתלמידים זהות מגובשת וחיבור לערכים, שיסייעו בידם לבצע בחירות מיטביות, ולפעול ברוח בה חונכו גם בהמשך דרכם.
- לצויד את התלמידים בארגז כלים משמעותי, ידע, כישורים ומיומנויות, שיאפשרו להם התמודדות מיטבית עם משימות החיים העומדות בפניהם.
- לפתח בתלמידים אחריות אישית וסביבתית, גילוי יוזמה, לקיחת אחריות ועשייה למען הזולת.
- לחזק את החוסן האישי והקהילתי של התלמידים, בייחוד בעקבות השנה האחרונה עקב אירועי המלחמה.

מסגרת התוכנית:

"מכינה לחיים" היא מרחב התנסות ומשמעות במהלך שנת הלימודים האחרונה במערכת החינוך. בית הספר יוביל ליצירת מסגרת ייעודית, להקניה, פיתוח והעצמה של יכולות חברתיות, קוגניטיביות, רגשיות ומעשיות שונות ומגוונות, תוך שיתוף פעולה של גורמים שונים בצוות בית הספר. תחומי העיסוק במסגרת "מכינה לחיים" הינם עשירים ורב תחומיים, ומשלבים נושאים לימודיים, ערכיים, חברתיים ומעשיים. המכינה מתקיימת בתוך בית ספר ומחוצה לו, תוך שיתוף התלמידים בתכנון, בהובלה ובקבלת אחריות על התהליכים.

אובלוסיית היעד:

במחוז החרדי ייבחרו 10 מוסדות שיעמדו בכל תנאי הסף, ויוכיחו יכולת ונכונות להוות מודל חלוץ לבתי ספר נוספים. מתוך בתי הספר שייבחרו יהיו 5 מוסדות בנים, 5 מוסדות בנות. כמו כן, תינתן קדימות למוסדות עתירי עולים. בחירת המוסדות תתבצע על ידי מנהל מינהל חברה ונוער במחוז, בשיתוף ממונה חח"ק, ובהתייעצות עם הפיקוח הכולל.

תנאי סף:

- על בתי הספר עבורם מוגשת הבקשה לעמוד בדרישות הבאות:
1. בעלי התפקידים בצוות החינוך החברתי: רכז החינוך החברתי, רכז מעורבות חברתית ורכז הטוילים עברו הכשרה ומשתתפים בפיתוח המקצועי בהתאם להנחיות המינהל.
 2. בית הספר מקיים שעת חינוך שבועית ברוח החינוך החברתי.

רח' הנביאים 31 בניין ארלדן, ירושלים 9100201 * טלפון: 073-3934923 פקס: 073-3935009

אתר המשרד: <http://edu.gov.il> * אתר המינהל: <http://noar.education.gov.il>

דוא"ל: shoshishp@education.gov.il - ronitda@education.gov.il - malkaai@education.gov.il

شارع هانقشليم 31, اورشليم-القدس; 9510321 هاتف 073-3934923 فاكس 073-3935009 | www.edu.gov.il

מסמך זה עלול להכיל מידע המוגן לפי חוק הגנת הפרטיות – מוסרו שלא כדין עובר עבירה

דרישות סף לביצוע התוכנית:

1. בית הספר ימנה מוביל תוכנית "מכינה לחיים" בבית הספר.
2. מוביל המכינה ישתתף בהכשרה ארצית, וליווי פרטני והדרכה במחוז.
3. בית הספר יגיש תוכנית בית ספרית סדורה על פי מתווה "מכינה לחיים" לממונה חינוך חברתי במחוז.
4. התלמידים יקחו חלק בחשיבה ובבניית תוכנית המכינה.
5. תוכנית המכינה תשלב 3 סדנאות לפחות עם מורים מתחומי הדעת השונים.
6. בית הספר יפעל לאגם משאבים לקידום החינוך החברתי קהילתי בבית הספר, ולחזק שותפויות עם גורמי קהילה ורשות.
7. תינתן עדיפות למוסדות שהפעילו את תוכנית "מכינה לחיים" בשנה"ל תשפ"ד.

אופן הפעלת התוכנית:

במסגרת תוכנית "מכינה לחיים" יתקיימו בין 7-10 מפגשים (30 שעות לכל הפחות) לתלמידים, בהתאם ללוח הזמנים של בית הספר, לקבוצה אחת של לפחות 15 תלמידים בכיתות י"א או י"ב. התוכן יבחר מתוך סל תכנים מוצע, ויתקיימו מפגשים פיזיים בתוך המוסד ומחוצה לו, בהתאם להנחיות ביטחון ובטיחות.

שותפים לתכנון ובניית התוכנית הבית ספרית:

מתכלל/ת: רכז/ת "מכינה לחיים" בית ספרי

צוות ביה"ס: מנהל/ת ביה"ס, רכז/ת חברתית, רכז/ת שכבת י"ב, יועץ/ת חינוכי/ת, מחנכי י"ב, מורים מתחומי הדעת השונים, נציגות תלמידים משכבת י"ב ונציגות הורים.

עקרונות הפעולה:

- בחירה, ניהול עצמי ולקחת אחריות
- גיוון ורב מימדיות
- שיתופיות ומיקוד בתקשורת חיובית
- למידה מתוך התנסות
- שיתוף הקהילה

מודלים מוצעים:

- מודל חודש ומעלה ב"ב: תהליך מרוכז וממוקד שמתקיים במהלך חודש אחד, או כסדרות שבועיות. הלמידה מתקיימת בבית הספר ומחוצה לו.
- מודל בית ספרי גמיש: סימון משבצת זמן אפקטיבית, של שעות או ימים קבועים במערכת, בכיתה י"א או י"ב.
- מודל "הסיירת": גיבוש סיירת תלמידים נבחרת (לפחות 25% מכלל השכבה) שמביעה נכונות ומחויבות לתהליך ולוקחת בו חלק פעיל.

ניתן להציע מודלים נוספים שמתאימים לבית הספר, ואשר יקבלו את אישור הגורם המקצועי במחוז.

תכנים מוצעים:

אמונה בשעת משבר והתמודדות במצבי לחץ
העצמה אישית ובניית חוסן נפשי- כלים להתמודדות עם מצבי חיים משתנים
עיצוב זהות ופעילות לחיזוק השייכות
תהליך קבלת החלטות ופתרון בעיות
איתור חוזקות ופיתוח מסוגלות עצמית
הבית היהודי
חינוך פיננסי: ניהול תקציב, ניהול חשבון בנק, חסכונות וכו'.
עולם העבודה: הכוון תעסוקתי, ראיונות וכתיבת קורות חיים
בריאות: אורח חיים בריא (תזונה נכונה, בריאות גופנית ונפשית)
התנדבות ותרומה לקהילה
מיומנויות טכנולוגיות

מודל התקצוב:

למוסדות שייכנסו למודל, יינתן סיוע פדגוגי חינוכי (חבילת פריטים) לעידוד הפעילות .

קישורים לחומרים וקבצים נלווים:

[קישור למצגות לתוכניות מכינה לחיים](#)

[קישור מכינה לחיים – צידה לדבר](#)

[קישור מורשת ותרבות יהודית – גפ"ן](#)

רשימת ממונים מחוזיים אגף חברתי קהילתי תשפ"ה

שם הממונה	מחוז	דוא"ל	טלפון
דבורה בן ששון	צפון	dvorabe@education.gov.il	054-6213283
פטין ביראני	חיפה	fateenbe@education.gov.il	050-6283323
מיכל יצחקי	ירושלים	michalyi@education.gov.il	054-4409442
אילנית שפרוט	מרכז	ilanitaviv@gmail.com	050-7689279
ורד פינקלשטיין	תל אביב	veredfi@education.gov.il	050-6282219
טלי מרום	התיישבותי	maromtali@gmail.com talim@kdror.co.il	058-4749922
בת אל אליה סויסה	דרום	batelelya@gmail.com	053-7447132
עלי הייכל	חברה ערבית	aliha@education.gov.il	050-6282384
שוש שפיגל	חמ"ד	shoshishp@education.gov.il	050-6282923
סיגל שיינמן	מדריכה מרכזת ארצית מטה מעורבות חברתית	sigalsh@education.gov.il	054-6640628
יהודית לייבוביץ	חרדי	yhuditl@bezeqint.net	054-4653045
מאיר אסרף	חרדי	meiras@education.gov.il	050-6282290
רונית גרינברג	מדריכה מטה מעורבות חברתית	RonitGrin@education.gov.il	050-7338821

